

Päätös Ulkopoliittisen instituutin tiedon esille hakemisesta ja suoritteiden maksullisuudesta

Maksujen säädösperusta

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki, säädetään viranomaisten asiakirjojen julkisuudesta. Julkisuuslain 34 § sisältää säännökset maksun määräytymisessä noudatettavista periaatteista perittäessä maksuja julkisuuslakiin perustuvan yleisen tiedonsaantioikeuden nojalla.

Euroopan unionin yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 15 artiklan mukaan rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy omiin tietoihinsa. Tietosuoja-asetuksen 12 ja 15 artiklassa määritellään tilanteet, joissa rekisteröidyltä voidaan periä maksu tietojen antamisesta.

Valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa. Lakia sovelletaan myös eduskunnan yhteydessä olevaan Ulkopoliittiseen instituuttiin (607/2007). Maksuperustelain 10 §:n nojalla Ulkopoliittinen instituutti päättää itse maksuistaan.

Ulkopoliittinen instituutti päättää tällä päätöksellä edellä todetuista asiakirjojen antamisesta perittävistä maksuista seuraavasti:

Maksuttomat tiedonantotavat

Julkisuuslain 34 §:n 1 momentin mukaan asiakirjan antamisesta ei peritä maksua, kun:

- 1) asiakirjasta annetaan tietoja suullisesti;
- 2) asiakirja annetaan viranomaisen luona luettavaksi tai jäljennettäväksi;
- 3) julkinen sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään tiedon pyytäjälle sähköpostitse;
- 4) sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään asianosaiselle sähköpostitse;
- 5) pyydetyn asiakirjan antaminen kuuluu viranomaisen neuvonta-, kuulemis- tai tiedotusvelvoitteen piiriin;
- 6) kysymys on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 24 b §:n 1 momentissa tarkoitettusta arvokkaasta tietoaaineistosta.

Tietosuoja-asetuksen mukaisesti rekisteröidylle joko tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklan nojalla toimitetut tiedot ja kaikki 15–22 ja 34 artiklaan perustuvat tiedot ja toimenpiteet ovat maksuttomia, jollei jäljempänä tässä päätöksessä toisin todeta (Maksu tietosuoja-asetuksen mukaisista tietopyynnöistä).

Maksu tiedon esille hakemisesta

Julkisuuslain 34 §:n 2 momentin mukaan 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa (ks. Maksuttomat tiedonantotavat) tiedon esille hakemisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu peritään silloin, kun on pyydetty asiakirjaa, joka ei julkisuuslain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisen julkisuuslain mukaisesti pitämästä asiakirjarekisteristä siinä käytettävän asiakirjaluokittelun eikä asiakirjan tunnisteiden avulla taikka sähköisesti ylläpidetystä rekisteristä sen hakutoimintojen avulla.

Tiedon esille hakemisen maksu lasketaan seuraavan tuntiveloituksen perusteella:

Mikäli asiakirjapyynnön käsittelyyn kulunut aika jää alle tunnin, peritään asiakirjoista 45 euroa.

Mikäli käsittelyyn kuluva aika vaatii yli tunnin työn, peritään instituutin työn omakustannushintana 90 euroa tunnilta.

Tuntityöstä ei peritä arvonlisäveroa.

Maksut kopioista ja tulosteista

Julkisuuslain 34 §:n 3 momentin mukaan tiedon antamisesta lain 9 ja 11 §:n nojalla kopiona tai tulosteena peritään maksu, joka vastaa tiedon antamisesta viranomaiselle aiheutuvien kustannusten määrää. Maksu määrätään ja peritään noudattaen, mitä valtion maksuperustelain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua suoritteesta säädetään.

Kopioiden ja tulosteiden antamisesta perittävä maksu on 0,70 euroa sivulta. Kaksipuolisesta asiakirjasta peritään kahden sivun maksu. Kopioista ja tulosteista ei peritä arvonlisäveroa.

Pyydettyä asiakirjaa, johon sisältyy poistettavia tai peitettäviä salassa pidettäviä tietoja, asiakirja on usein tulostettava ja kopioitava, jotta siitä voidaan julkisuuslain 10 §:n mukaisesti poistaa salassa pidettävät tiedot (ns. osajulkainen asiakirja). Näin käsitelty asiakirja on muutettava skannaamalla sähköiseen muotoon, jotta se voidaan antaa asiakirjaa pyytäneelle sähköpostitse. Vaihtoehtoisesti osajulkiseksi tehty asiakirja voidaan antaa paperikopiona.

Asiakirjan saattamisesta sähköiseen muotoon (skannaus) ja sen toimittamisesta sähköpostitse peritään vastaava maksu kuin kopioista ja tulosteista, jollei jäljempänä tässä päätöksessä toisin todeta.

Maksu asiakirjan saattamisesta sähköiseen muotoon peritään myös osajulkiseksi tehdyistä asiakirjoista. (ks. Tavanomaisen asiakirjapyynnön maksut).

Tavanomaisen asiakirjapyynnön maksut

Julkisuuslain 34 §:n 4 momentin mukaan tavanomaisena asiakirjapyyntönä pidetään sellaisen muun kuin 2 momentissa tarkoitetun (ks. Maksu tiedon esille hakemisesta) asiakirjan antamista, joka on kokonaan julkinen tai josta salassa pidettävät osat ovat vaivatta poistettavissa. Tällöin peritään maksu kopioiden ja tulosteiden antamisesta, mutta ei asiakirjan esille hakemisesta ja salassa pidettävien osien poistamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Tavanomaisen asiakirjapyyntöön yhteydessä asiakirjan saattamisesta sähköiseen muotoon ei peritä maksua, jos pyydettyjen asiakirjojen määrä on kohtuullinen.

Lisäksi sovelletaan, mitä edellä tässä päätöksessä todetaan maksuttomista tiedonantotavoista.

Erityisiä toimenpiteitä vaativan asiakirjapyyntöön maksut

Erityisiä toimenpiteitä vaativasta asiakirjapyyntöstä (muu kuin tavanomainen asiakirjapyyntö) voidaan periä maksu salassa pidettävien tietojen poistamisesta. Tämä maksu peritään kopiosta, tulosteesta tai asiakirjan saattamisesta sähköiseen muotoon perittävän maksun lisäksi. Maksu salassa pidettävien tietojen poistamisesta lasketaan edellä mainitun tiedon esille hakemisen tuntiveloituksen mukaisesti.

Lisäksi sovelletaan, mitä edellä tässä päätöksessä todetaan asiakirjan esille hakemisesta perittävistä maksuista.

Maksu yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisista tietopyynnöistä

Jos rekisteröity pyytää yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella useampia jäljennöksiä rekisterinpitäjän käsittelemistä rekisteröidyn henkilötiedoista, niistä voidaan periä hallinnollisiin kustannuksiin perustuva kohtuullinen maksu (15 artikla). Lisäksi jos rekisteröidyn yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella tekemät pyynnot ovat ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia, erityisesti jos niitä esitetään toistuvasti, rekisterinpitäjä voi joko periä kohtuullisen maksun ottaen huomioon tietojen tai viestien toimittamisesta tai pyydetyn toimenpiteen toteuttamisesta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset tai kieltäytyä suorittamasta pyydettyä toimea (12 artikla).

Hallinnollisiin kustannuksiin perustuva maksu lasketaan edellä mainitun tiedon esille hakemisen tuntiveloituksen mukaisesti.

Viranomaisen neuvontavelvollisuus ennen maksun määräämistä

Hallintolain (434/2003) mukaisesti asiakirjapyyntöön tekijää on muun muassa neuvottava ja kuultava ennen kuin asiakirjapyyntöä aletaan toteuttaa. Asiakirjapyyntöön tekijälle on ilmoitettava arvioitu työaika ja laskutettava summa, jotta pyynnön tekijä voi arvioida, tulisiko hänen esimerkiksi täsmentää tietopyyntöään.

Maksulliset suoritteet tulee pääsääntöisesti maksaa etukäteen tilisiirtona. Maksulliset suoritteet voidaan lähettää myös postiennakolla. Jos asiakirjoja on vähäinen määrä, maksu

voidaan määrätä suoritettavaksi myöhemmin lähetettävällä erillisellä laskulla tai jättää laskuttamatta, jos siihen on erityinen syy.

Pienin laskutettava erä

Tämän päätöksen perusteella laskutettava pienin erä on 10 euroa.

Muutoksenhakuohjeet

Maksuvelvolliselle annetaan oikaisu- tai muutoksenhakuohjeet.

Julkisuuslain 33 §:ssä säädetään, että jos maksuvelvollinen katsoo, että määrättäessä julkisuuslain 34 §:n nojalla valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitettua maksua on tapahtunut virhe, hän voi vaatia maksun oikaisua kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Muutoksenhaussa oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 29.1.2026.

Samu Paukkunen

Apulaisjohtaja